

28η Οκτωβρίου - Ηράκλειο: Τα γράμματα από το μέτωπο, είναι ό,τι έχει από τον πατέρα του

[/ Αφιερώματα / Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις / Θέατρο, Κινηματογράφος, Ντοκυμανταίρ, TV και Διαδίκτυο / Πολυμέσα - Multimedia](#)

Κοιτάζει τα γράμματα του πατέρα του και είναι τα μόνα που έχει από εκείνον. Όταν σκοτώθηκε στην Κατοχή, ο ίδιος ήταν σχεδόν ενός έτους. Ο κ. Βαγγέλης Μωραΐτης γεννήθηκε το 1943 και μέχρι σήμερα, αμέτρητες φορές έχει κρατήσει στα χέρια του τα γράμματα αυτά και άλλες τόσες δεν έχει καταφέρει να τα διαβάσει. Τα μάτια του κάθε φορά πλημμυρίζαν και εξακολουθούν να πλημμυρίζουν με δάκρυα.

«Ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος βρήκε τον πατέρα μου Μιχάλη Μωραΐτη να υπηρετεί ήδη στο στρατό. Από τα λίγα που κατάφερε και η ίδια η μητέρα μου να μου πει όταν μεγάλωσα, ήταν ότι με αυτά τα γράμματα τόσο ο πατέρας μου όσο και ο θείος μου ο Νικολής Σεκέρης (ο μεγάλος αδελφός της μητέρας μου) που πήγε στο Αλβανικό Μέτωπο, ήταν ο τρόπος να συνδέονται με την οικογένειά τους που βρισκόταν πίσω».

Με ημερομηνία 15-3-1941 το γράμμα του πατέρα του, προς τη μητέρα του,

αναφέρει μεταξύ άλλων:

«Αγάπη μου Ουρανία χαίρε, υγείαν έχω και ηγείαν ποθώ και διά εσάς. Αγάπη μου αφτήν την ώρα που σας γράφο έλαβα την επιστολή σου και ώρα 2 Μετά Μεσονύχτιον και μην φανταστείς την χαράν μου δίοτι είχα πια απελπιστή που δεν ελάβενα επιστολήν σας και δεν εγνόριζα τι να κάνω».

Στο τέλος των γραμμάτων πάντα έγραφε:

«Σας χαιρετό με Αγάπη ο Αρεβονιαστικόσου .

Αντίο και Καλή Αντάμωση. Αντίο και όνηρα γλυκά».

Αποσπάσματα μιας άλλης περιόδου, κατά την οποία όπως όλα τα Ελληνόπουλα, έτσι και τα Κρητικόπουλα, μάχονταν για την πατρίδα. Μαζί τους και τα δεύτερης γενιάς προσφυγόπουλα από την Μικρά Ασία. Ανάμεσα σε αυτούς ήταν ο Μιχάλης Μωραΐτης και ο Νικολής Σεκέρης. Γαμπρός και κουινιάδος από τη Νέα Αλικαρνασσό του Ηρακλείου Κρήτης.

«Ο Ελληνικός στρατός μετά την Μικρασιατική καταστροφή και την έλευση προσφύγων στον Ελληνικό κορμό από την Μικρά Ασία, αντιμετώπισε τους κληρωτούς με Μικρασιατική καταγωγή, όπως αντιμετώπισε και τους υπόλοιπους

κληρωτούς με καταγωγή από τον υπόλοιπο Ελλαδικό χώρο» ανέφερε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο ιστορικός ερευνητής Κώστας Μαμαλάκης που πρόσθεσε ότι σε όλες τις μονάδες του Ελληνικού Στρατού, υπηρέτησε μεγάλος αριθμός κληρωτών που προερχόταν από προσφυγικές οικογένειες, ενώ υπήρξαν και θύματα.

[illegible]

Frederick L. Patterson

$\frac{141 \times 10^3}{141} = 10^3$

T 732

Handwritten: *Handwritten*

Amor

A circular library stamp from the University of Toronto Libraries. The text "UNIVERSITY OF TORONTO" is curved along the top inner edge, and "LIBRARIES" is curved along the bottom inner edge. In the center, the year "1941" is printed.

2204

Supermax

Nov 23

Το γράμμα με ημερομηνία 28-1-41 του Νικολή Σεκέρη προς την αδελφή του Ουρανία Σεκέρη-Μωραΐτη, αναφέρει:

«Αγαπημένη μου Αδελφή χέρε, υγείαν έχω και υγείαν ποθό και διεσάς δόξα το Άγιο Θεώ. Τη στιγμήν που σας γράφο, έλαβα γράμα από το Μηχάλη και ήναι καλά και να μήνετε υσηχη. Ουρανία, μου γράφης ότι δεν λαβένετε γράμα και στενοχορήστε, αλά εγό γράφω τακτηκά, αλλά το γράμα αργή να έλθη, ληπόν να μη στενοχορήστε καθόλου και εγό περνό πολή καλά και γρήγορα θα πετάξομε τους Ιταλούς στην θάλασσα να ησηχάσομε».

Στους φακέλους από τα γράμματα που κρατάει στα χέρια του ο κ. Μωραΐτης αναγράφεται «Ελογοκρίθη» και οι δύο στρατιώτες μέσα σε αυτά, χωρίς να αναφέρονται σε λεπτομέρειες περιγράφουν τις συνθήκες που ζουν. Το κρύο και τα χιόνια στα αλβανικά βουνά, δυο-τρεις αράδες για όσους γνωστούς έχουν καταφέρει να μάθουν νέα, πολλές ευχές και πολλά χαιρετίσματα στις οικογένειες, τους φίλους, τους συγγενείς, ακόμη και τους γείτονες.

Όπως τόνισε ο κ. Μαμαλάκης, «όπως το να φτάνει ένα γράμμα από έναν στρατιώτη στην οικογένειά του ήταν πολύ σημαντικό, το ίδιο σπουδαίο ήταν όταν έφταναν νέα από το μέτωπο, κυρίως από εφημερίδες. Στα καφενεία διάβαζαν όλοι μαζί τα νέα, τα οποία αναμεταδίδονταν μέσα σε ελάχιστο χρόνο, στις γειτονιές αλλά και στα χωριά».

Σε ένα από τα γράμματα που φυλάει σα φυλαχτό ο κ. Μωραΐτης, υπάρχει το σχήμα της παλάμης του, όταν ήταν μωρό. Το είχε σχεδιάσει πάνω στο χαρτί η μητέρα

του, για να το στείλει μαζί με τα νέα τους στον πατέρα του, που βρισκόταν εκτός Ηρακλείου την περίοδο της Κατοχής, με την ευχή σύντομα να συναντηθούν.

«Η ευχή αυτή, δεν έπιασε, αφού ο πατέρας μου σκοτώθηκε στην Κατοχή και από τις περιγραφές της μάνας μου και της γιαγιάς μου όταν μεγάλωσα, γνωρίζω ότι όσα ακολούθησαν ήταν πολύ δύσκολα. Αν και δεν καταλάβαινα για χρόνια πολλά πράγματα, νομίζω ότι η μητέρα μου κάθε φορά που έπιανε αυτά τα γράμματα και τα διάβαζε, ήταν σαν να κρατούσε τα χέρια του πατέρα μου, που έχασε τη ζωή του 24 ετών και ενώ η μητέρα μου ήταν μόλις 20».

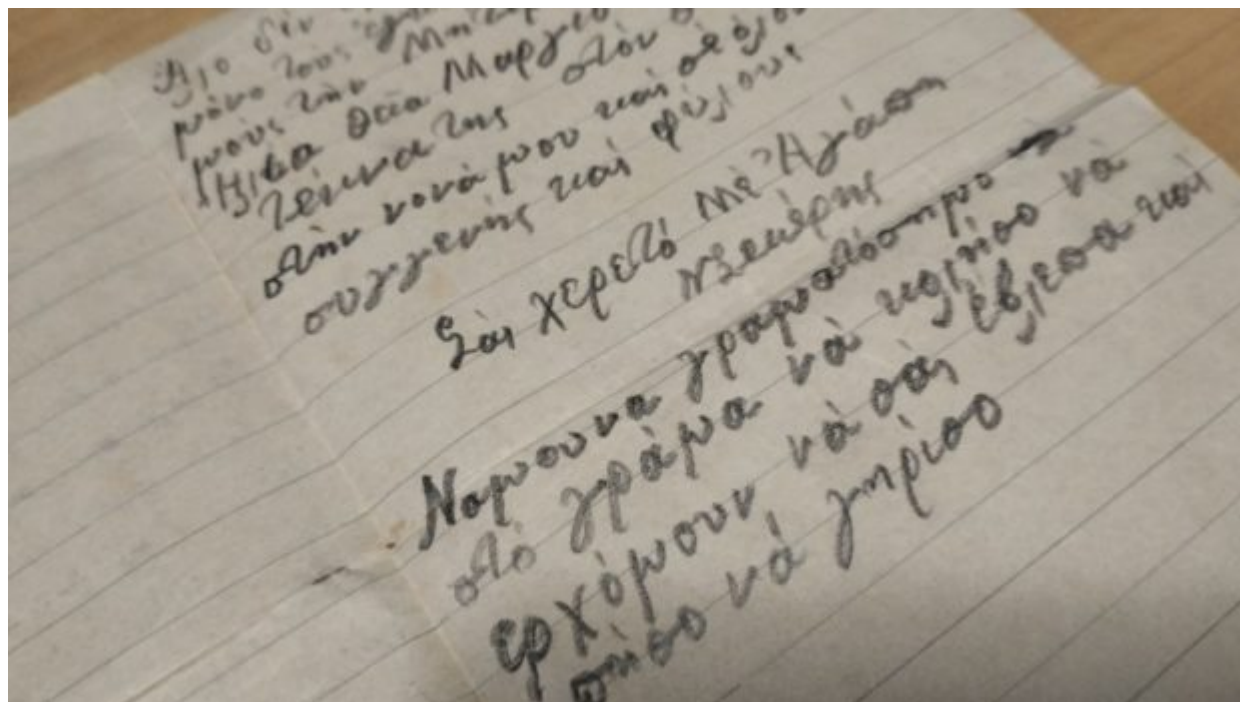
Η πληροφορία πάντως, για την απώλεια ενός νέου ανθρώπου, ήταν μαρτυρική. Όπως ανέφερε ο Κώστας Μαμαλάκης «μετά την πληροφόρηση για το χαμό των οικείων προσώπων, οι οικογένειες μαυροντύνονταν. Άκουσα πριν από χρόνια την αφήγηση ενός ανθρώπου για το τι συνέβαινε στις οικογένειες και αλήθεια σοκαρίστηκα, αφού λόγω των μαύρων μαντιλιών μου είπε ότι στα χωριά δεν ξεχώριζες “τις νιες από τις γρες”».

Ln 28-1-41

Αγαπημένον μου Αδελφὴ Χέρε
ὑγίαν ἔχω καὶ ὑγίαν σοφόν καὶ
δίκαιον δόξα τοῦ ἁγίου Θεοῦ.
Ὡς οὐκ ἔστιν σοὶ οὐδὲ γράφο
ἔλαβα γράμα ἀπὸ τοῦ Μιχαήλ
καὶ ἦν κατὰ καὶ νὰ πῶντε
ὑμῶν. Οὐρανια μου γράφει
ὅτι δὲν γὰρ ἐστὶν γράμα καὶ
οὐκ ἔστιν ὅτι ἐγὼ γράφω
λαμπρὰ ὅτι τὸ γράμα ἄρτι
νὰ ἔσθαι. Ἰδοὺ νὰ πῶν οὐκ ἔστιν
πῶς καὶ ποθὸν καὶ ἐγὼ ἀφ' ὧν
ὡς καὶ κατὰ καὶ γρὴν γορὰ θά
ἀλλὰ γορὴ τοῦ καλοῦ ὅτι
θαύμα καὶ ἡσυχία σοφὴ

Ο κ. Βαγγέλης Μωραΐτης περίμενε και φέτος την 28η Οκτωβρίου, αφού όπως κάθε χρόνο έτσι και αυτή τη χρονιά ήταν έτοιμος να βάλει και πάλι τα καλά του ρούχα για να παρακολουθήσει όχι μόνο στην παρέλαση, αλλά και να παραβρεθεί στο τρισάγιο που γίνεται για τα θύματα του πολέμου. Ανάμεσα σε αυτά που αναγράφονται στο «Ηρώο», στο προαύλιο της Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου στη Νέα Αλικαρνασσό είναι και αυτό του πατέρα του.

«Είμαι υπερήφανος για τον πατέρα μου, αν και όσο ήμουν μικρός, το να μην έχω ούτε καν μια ανάμνησή του, με πονούσε» είπε μιλώντας στο ΑΠΕ-ΜΠΕ, συμπληρώνοντας ότι τις ίδιες σκέψεις, τον ίδιο πόνο και απώλεια έζησαν χιλιάδες οικογένειες.

Στα χέρια του που έχουν γεράσει από το χρόνο, το μικρό αποτύπωμα της παλάμης πάνω στο γράμμα με αποστολέα τη μητέρα του και παραλήπτη τον πατέρα του, είναι τόσο μικρό που μοιάζει να μην ανήκει στον ίδιο άνθρωπο. Στα 82 του χρόνια ο κ. Μωραΐτης, λέει ότι απολαμβάνει να εξιστορεί όλα αυτά με καμάρι, στα παιδιά και τα εγγόνια του. Εκεί, ωστόσο, που σταματάει η αφήγηση – γιατί πάντα τα μάτια του βουρκώνουν – είναι όταν βλέπει πλάι στη δική του φωτογραφία, τη φωτογραφία του πατέρα του με τη μάνα του, τη μοναδική που έχει από εκείνον.

Δύο φωτογραφίες, αντάμα. Η μια δείχνει τον ίδιο με λευκά μαλλιά και η άλλη τον πατέρα του, ένα νέο παλικάρι ντυμένο στρατιώτη, που δεν πρόλαβε να γεράσει.

732 21/26/3/41

οὐραρία χείρ νῆαρ
νῆαρ ἐκδορῶν δαίτα

Ἀγνῶστος ἑμῶν
ἑμῶν ἡγῶν ἑμῶν

ἑμῶν δὲ δαίτα ἑμῶν

ἑμῶν ἐμολογῶν ἑμῶν
ἑμῶν δαίτα Ἀφῆς ἑμῶν

Tr. 15/3/41

oiparica

exw Kai

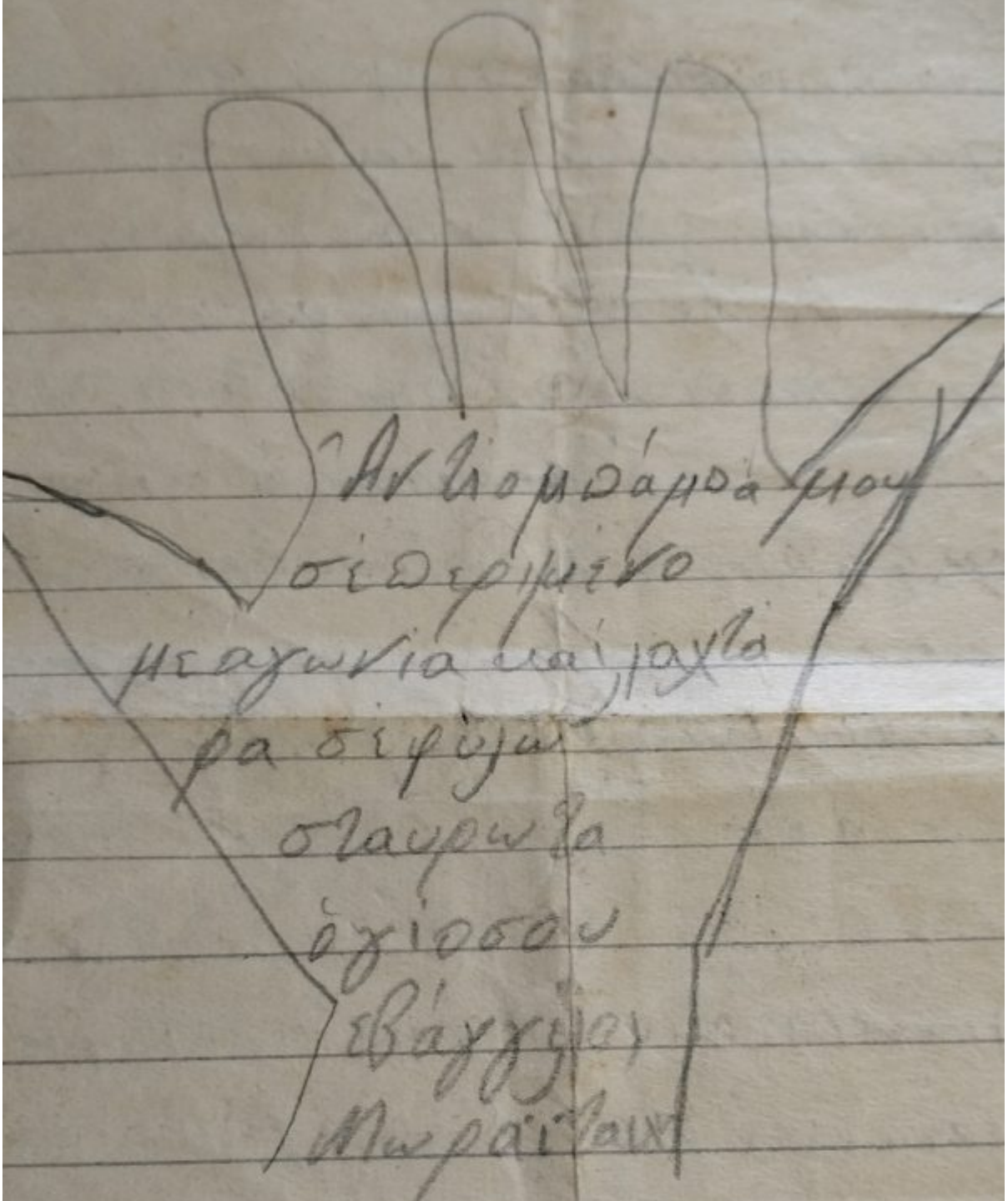
odē Kai scā

adungew

dei Hai

vir 'adno 907

Mela

Αν βιομάχοά μου
σιδεφίμνο
μεαχωνία και χαλα
ρα σιφεύα
σταυρωλα
όχιόσου
εβάχχου
Μωραίτου

Ardisia Kermadecensis
comp. Prop. acc.

Impresso

